

Kontrast:

Akontrast

domyślny

Akontrast biały

tekst na czarnym

Akontrast żółty

tekst na czarnym

Akontrast czarny

tekst na żółtym

Użytkowanie gruntów

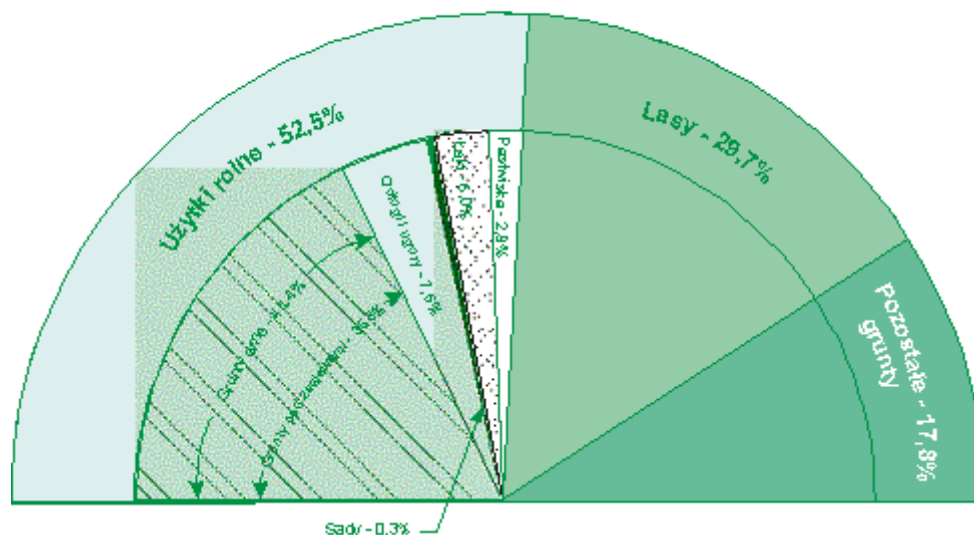
I. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002 wskazują na znaczne zmiany w użytkowaniu gruntów. W porównaniu z wynikami poprzedniego pełnego spisu rolnego z 1996 roku zmniejszył się udział powierzchni użytków rolnych w powierzchni ogólnej o 3,0 pkt, natomiast zwiększył się o 1,2 pkt udział lasów i o 1,9 pkt udział gruntów pozostałych.

Zmniejszyła się powierzchnia gruntów należących do gospodarstw rolnych, a wzrosła powierzchnia gruntów należących do jednostek nie stanowiących gospodarstw rolnych, określona jako grunty różne. Użytki rolne znajdujące się we władaniu tych jednostek, jako nie użytkowane rolniczo, w rozliczeniu gruntów ujęto w pozycji „pozostałe grunty”.

Powierzchnia gruntów różnych nie stanowiących gospodarstw rolnych wyniosła 852,7 tys. ha i była większa niż w 1996 r. o 71,9 tys. ha (o 9,2%), a także większa od powierzchni z 2001 r. o 55,8 tys. ha (o 7,0%). Grunty te zajmowały 42,7% powierzchni administracyjnej województwa i w porównaniu do 1996 roku ich udział wzrósł o 3,6 pkt.

Wykres I. 1. Użytkowanie gruntów ogółem w 2002 r.

Powierzchnia gospodarstw rolnych w województwie dolnośląskim w 2002 r. wyniosła 1125,1 tys. ha i w porównaniu z danymi z 1996 r. była mniejsza o 69,5 tys. ha, tj. o 5,8% (w kraju o 6,9%).

Areał użytków rolnych w gospodarstwach rolnych zmniejszył się do 1039,5 tys. ha, tj. o 59,6 tys. ha (o 5,4%) w porównaniu do 1996 r., a w porównaniu do 2001 r. o 54,7 tys. ha (o 5,0%). Województwo dolnośląskie należało do województw z największym udziałem użytków rolnych w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych wynoszącym 92,4%. Większy odsetek użytków rolnych miało tylko woj. opolskie (94,2%).

Powierzchnia gruntów ornych w gospodarstwach rolnych zmniejszyła się z 877,5 tys. ha w 1996 r. do 861,2 tys. ha w 2001 r. i do 858,4 tys. ha w 2002 r., przy czym w porównaniu do 1996 r. była mniejsza o 2,2%, a do 2001 r. mniejsza o 0,3%, w tym powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych była mniejsza o 63,2 tys. ha, tj. o 8,2% od powierzchni zasiewów z 1996 r. i wyniosła 707,2 tys. ha.

Powierzchnia sadów w gospodarstwach rolnych wyniosła 6,9 tys. ha i w porównaniu do 1996 r. była mniejsza o 2,2 tys. ha, tj. o 24,3%, a w porównaniu do 2001 r. mniejsza o 1,2 tys. ha, tj. o 14,7%.

Powierzchnia trwałych użytków zielonych (łąk i pastwisk) w gospodarstwach rolnych wyniosła 174,2 tys. ha, tj. o 38,3 tys. ha (o 18,0%) mniej niż w 1996 r., a o 50,7 tys. ha (o 22,6%) mniej niż w 2001 r.

Tabl. I.1. Powierzchnia gruntów oraz struktura ich użytkowania w 2002 r.

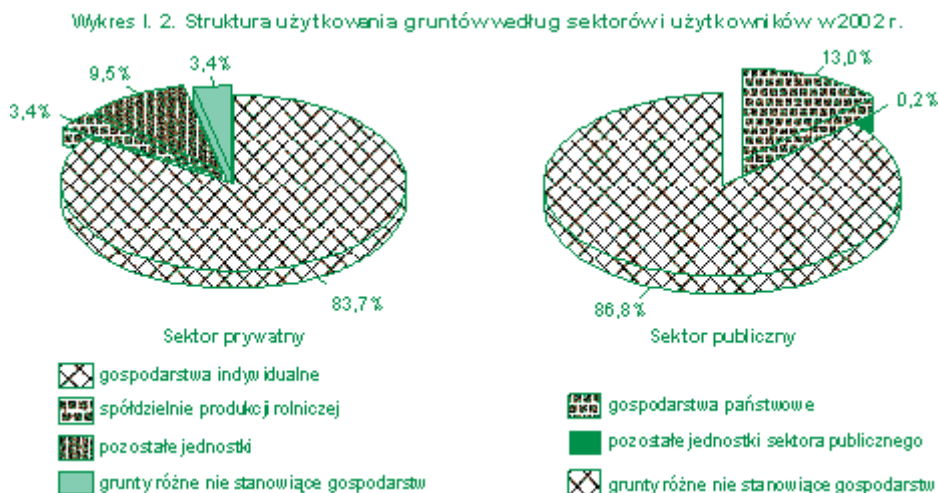
Wyszczególnienie	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
W tysiącach hektarów								
O g ó ł e m.....	1977,7	1039,5	858,4	6,9	118,5	55,7	586,7	351,6 ^a
Gospodarstwa rolne.....	1125,1	1039,5	858,4	6,9	118,5	55,7	25,5	60,2
sektora prywatnego.....	1000,9	942,3	795,8	6,4	99,7	40,4	15,5	43,2
w tym gospodarstwa indywidualne.....	866,8	818,6	686,0	5,9	92,0	34,7	13,3	34,9
sektora publicznego.....	124,2	97,2	62,6	0,5	18,8	15,3	10,0	17,0
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	852,7	-	-	-	-	-	561,2	291,4 ^a
W odsetkach według rodzaju użytków								
O g ó ł e m.....	100,0	52,6	43,4	0,3	6,0	2,8	29,7	17,8 ^a
Gospodarstwa rolne.....	100,0	92,4	76,3	0,6	10,5	4,9	2,3	5,3
sektora prywatnego.....	100,0	94,1	79,5	0,6	10,0	4,0	1,5	4,3
w tym gospodarstwa indywidualne.....	100,0	94,4	79,1	0,7	10,6	4,0	1,5	4,0
sektora publicznego.....	100,0	78,3	50,4	0,4	15,1	12,3	8,1	13,7
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	100,0	-	-	-	-	-	65,8	34,2 ^a
W procentach ogółem według użytkowników								
O g ó ł e m.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0 ^a
Gospodarstwa rolne.....	56,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	4,3	17,1
sektora prywatnego.....	50,6	90,7	92,7	92,6	84,2	72,5	2,6	12,3
w tym gospodarstwa indywidualne.....	43,8	78,7	79,9	86,2	77,6	62,3	2,3	9,9
sektora publicznego.....	6,3	9,3	7,3	7,4	15,8	27,5	1,7	4,8
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	43,1	-	-	-	-	-	95,7	82,9 ^a

^a W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również 102,8 tys. ha użytków rolnych nie użytkowanych rolniczo (tereny budowlane, rekreacyjne itp.)

W strukturze użytkowania ziemi należącej do gospodarstw rolnych wzrosła powierzchnia odłogów i ugorów - ze 107,1 tys. ha w 1996 r. do 151,2 tys. ha w 2002 r. - tj. o 41,2% (w kraju wzrosła o 56,8%).

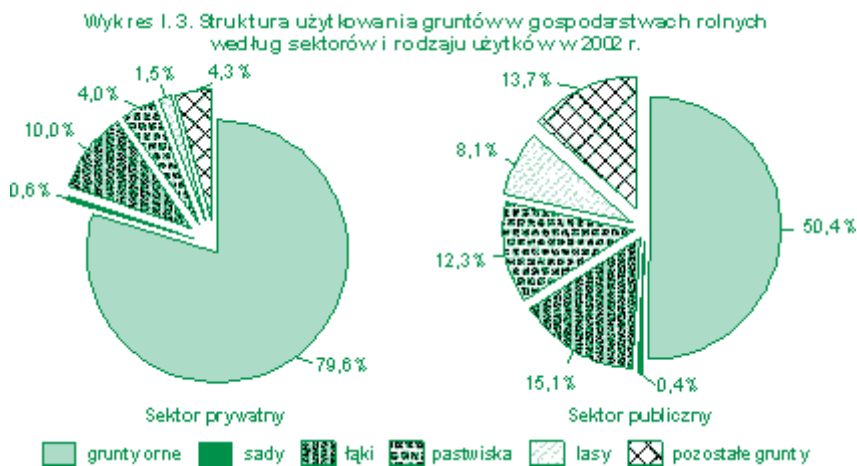
Udział sektora prywatnego zmniejszył się o 1,5 pkt (w kraju o 3,4 pkt), a publicznego - o 2,1 pkt (w kraju o 1,2 pkt).

W użytkowaniu gruntów gospodarstw rolnych największy udział miały powiaty: m. Wrocław (7,7%), wrocławski (6,7%) i kłodzki (5,9%), natomiast w użytkowaniu gruntów gospodarstw indywidualnych: wrocławski (7,2%), oleśnicki (6,4%) i kłodzki (6,2%).

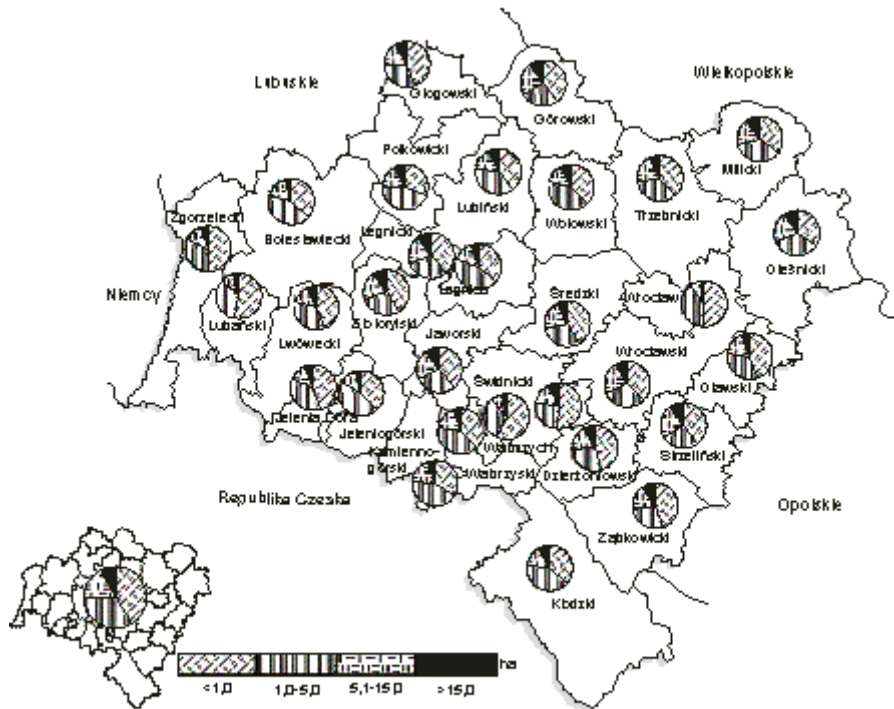

Gospodarstwa rolne sektora prywatnego posiadały w użytkowaniu prawie 942,3 tys. ha użytków rolnych, tj. 90,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Gospodarstwa rolne sektora publicznego użytkowały 97,2 tys. ha, tj. 9,3% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Województwo dolnośląskie (po lubuskim - z udziałem gospodarstw sektora publicznego 19,4%, warmińsko - mazurskim i zachodniopomorskim - po 13,2%) należy do województw z dość znacznym udziałem gospodarstw tego sektora.

Mapka I. 1. Gospodarstwa rolne według powiatów i grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w 2002 r.

Mapka I. 2. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według powiatów w 2002 r.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych największy udział sektora prywatnego przekraczający 98% wystąpił w powiatach: bolesławieckim, głogowskim, jaworskim, legnickim, lubańskim, lubińskim, lwóweckim, oleśnickim, średzkim, złotoryjskim, natomiast największy udział powierzchni użytków rolnych gospodarstw sektora publicznego w ogólnej powierzchni użytków rolnych gospodarstw ogółem - przekraczający 10% - wystąpił w powiatach: świdnickim, polkowickim, m. Wrocław.

Tabl. I. 2. Rozliczenie powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych ^a w 2002 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	w ha	w procentach użytków rolnych
Użytki rolne.....	1039461	100,0
grunty orne ^a	857414	82,5
pod zasiewami ^a	706212	67,9
odłogi.....	126034	12,1
ugory.....	25168	2,4
uprawy trwałe.....	6920	0,7
sady.....	6903	0,7
drzewa owocowe.....	5989	0,6
krzewy owocowe.....	859	0,1
w tym winorośl.....	5	0,0
szkółki drzew i krzewów owocowych.....	55	0,0
wiklina.....	17	0,0
trwałe użytki zielone.....	174169	16,8
łąki trwałe.....	118505	11,4
w tym użytkowane.....	50870	4,9
pastwiska trwałe.....	55664	5,4
w tym użytkowane.....	22938	2,2
ogrody przydomowe.....	628	0,1
uprawy pod osłonami.....	330	0,0

^a Zgodnie z wymogami rozliczenia powierzchni gruntów wg metodologii Eurostatu powierzchnię gruntów ornych i powierzchnię pod zasiewami pomniejszono o powierzchnię ogrodów przydomowych, upraw pod osłonami oraz o powierzchnię uprawy wikliny.

W 2002 r. spisano 141,3 tys. gospodarstw rolnych i w porównaniu z wynikami pełnego spisu z 1996 r. ich liczba zmniejszyła się o 6,1 tys., tj. o 4,1%, w tym liczba gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych wzrosła w stosunku do 1996 r. o 0,3% (o 0,3 tys. gospodarstw) i wyniosła 83,3 tys. gospodarstw.

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych stanowiły:

- 41,0% działki do 1 ha UR,
- 18,1% - gospodarstwa rolne o powierzchni UR 1-2 ha,
- 16,2% - o powierzchni UR 2-5 ha,
- 11,7% - o powierzchni UR 5-10 ha,

- 5,4% - o powierzchni UR 10-15 ha,
- 7,5% - o powierzchni UR powyżej 15 ha.

Gospodarstw rolnych w sektorze prywatnym było 141,2 tys. (99,9% ogólnej liczby), w tym gospodarstw indywidualnych - 140,8 tys., tj. 99,6% ogólnej liczby gospodarstw rolnych.

Przeciętna w województwie powierzchnia użytków rolnych 1 gospodarstwa rolnego w 2002 r. wyniosła 7,35 ha i była wyższa o 1,3% niż w 1996 r., w tym powierzchnia 1 gospodarstwa o areale powyżej 1 ha użytków rolnych - 12,22 ha. Pod względem przeciętnej powierzchni użytków rolnych 1 gospodarstwa rolnego Dolny Śląsk lokował się na 9 miejscu w kraju. Mniejsze przeciętnie gospodarstwa odnotowano w województwach: mazowieckim (6,09 ha), łódzkim (5,47 ha), lubelskim (5,14 ha), świętokrzyskim (3,65 ha), podkarpackim (2,59 ha), śląskim (2,15 ha) i małopolskim (2,10 ha).

W województwie dolnośląskim największą średnią wielkość użytków rolnych w 1 gospodarstwie rolnym odnotowano w powiecie strzelińskim (10,01 ha) i jaworskim (9,57 ha). Najmniejsze gospodarstwa rolne wystąpiły w powiatach m. Wałbrzych i lubańskim (odpowiednio 3,88 ha i 4,76 ha użytków rolnych).